

Cornelina Năstase

REDACTOR

Nuša Bălan

PROCESARE COMPUTAZATĂ

Ionel Nicolăev
Imozsley Olinic

COPIRI I

COPIRI IV

DICTIONAR

ENGLEZ - ROMÂN

DE

MEDICINĂ ȘI BIOLOGIE

NASTICOR

2004

Ministerul Culturii și Alimentației
Direcția Editurii, Poligrafiei și Aprovizionării cu Carte

MD-2068, Chișinău, str. Florilor, 1

Com. 2068

Tipografia Centrală

a- [ə-, æ-, eɪ-] *pref.*, formează adjective și substantive cu caracter terminologic (de la rădăcini de origine greacă, rar - latină) cu sens general de absență a ceva ce este exprimat prin rădăcina (de ex. **atypical**)

Aaron's-beard [ˌeərənʒˈbiəd] *s. fito.* Scunpie, *lat. Cotinus coggygria, Rhus cotinus*

ab- [æb-, əb-] *pref.* se întâlnește în terminologia de origine latină cu sens general de îndepărtare, deviere de la ceva (de ex. **abdicate, abjure, aberration, abnormal, aboral, abuse**)

abacillar [ˌæbəˈsɪlə] *adj.* abacilar

abacterial [ˌæbækˈtɪ(ə)rɪəl] *adj.* aseptice, steril, amicrobian, fără bacterii

abactio *s. lat.* avort artificial [provocat]

abactus *s. venter lat.* avort artificial [provocat]

abaculus [əˈbækjʊləs] *s.* placă de teracotă

abaisement [əˈbeɪsmənt] *s.* 1. coborâre; 2. prolaps, ptoză;

3. scădere; reducere; micșorare; 4. degradare

abalienated [ˌæbəˈeɪliənɪtɪd] *adj.* care suferă de o tulburare psihică, alienat

abalienatio *s. mentis lat.* tulburare psihică [a capacităților intelectuale], alienație mintală

abalienation *s.* tulburare psihică (a capacităților intelectuale), alienație mintală; imobilitate postparalitică

abalone [ˌæbəˈləʊni] *s. zool.* urechiușă marină, *Halotis spp. (moluscă comestibilă)*

to **abandon** [əˈbændən] *v.* a abandona

abandonment [əˈbændənmənt] *s.* abandon

abanel *s.* bandaj circular

abapical [ˌæbˈæpɪk(ə)] *adj.* abapical, orientat de la apex; așezat la polul inferior

abaptiston *s. teh. med.* trepan conic

abarognosis [əˌbærəŋˈnəʊsɪs] *s.* incapacitate de a aprecia prin tact greutatea unui obiect, pierdere a simțului greutății, (a)barognozie

abarthrosis [ˌæbˈɑːˈθrəʊsɪs] *s.* 1. articulație, diartroză, diarthrosis, joncțiune sinovială; 2. articulație balantă

abarticlar [ˌæbˈɑːˈtɪkjʊlə] *adj.* 1. extraarticular, care nu a afectează o articulație; 2. luxat

abarticulație [ˌæbˈɑːˈtɪkjʊˈleɪʃ(ə)n] *s.* 1. luxație, dislocare de articulație; 2. articulație, diartroză, joncțiune sinovială

abasement [əˈbeɪsmənt] *s.* 1. ptoză, prolaps, herniere; coborâre; 2. degradare; 3. scădere, reducere; micșorare

abasia [əˈbeɪzə, əˈbeɪziə] *s.* imposibilitatea / incapacitatea de a merge (de ex. datorată *crampelor [spasmelor] musculare, paraliziei etc.*), abazie; ♦ ~ **atactica** abazie atactică; ~ **asthasia** astazie-abazie, astazoabazie, boala Blocq, incapacitate de a sta în picioare și a merge datorată tremurării picioarelor; **atactice [atactice]** ~ abazie atactică;

choreic ~ abazie coreică; abazie asociată cu manifestări coreice ale membrilor inferioare; **paralytic** ~ abazie paralytică; **paroxysmal trepidant** ~ abazie trepidantă paroxysmală [paroxistică]; **spastic** ~ abazie spastică;

trembling [trepidant] ~ abazie trepidantă [prin tremor], *lat. abasia trepidans*

abasic *adj.* abazie, care suferă de abazie

to **abate** [əˈbeɪt] *v.* a (se) atenua, a (se) potoli, a calma, a

slăbi, a micșora, a diminua (*manifestările unei boli, în special durerea*)

abatement [əˈbeɪtmənt] *s.* calmare, micșorare, scădere, descreștere, diminuare, reducere, atenuare, slăbire (de ex. a unei dureri); stare de deprimare, depresiune; prostrație;

♦ ~ *of acute inflammation* diminuare a unei inflamații acute; **pollution** ~ curățare, purificare, epurare; asanare

abatic [ˈæbəti; ˈæbəti] *adj.* relativ la abazie

abating *s.* atenuare

abattoir [ˈæbətwaɪ; ˈæbətwaɪ] *s.* abator

abax(i)al [æbˈæksɪəl], **abaxiale** *adj.* 1. abaxial, care se află în afara axului; 2. care se află la extremitatea superioară / opusă a unui ax

abbreviated [əˈbrɪ:viətɪd] *adj.* 1. prescurtat, redus (de ex. despre o serie de tratament); 2. atenuat, diminuat; abortiv (despre evoluția unei boli)

abbreviation [əˈbrɪ:viˈeɪʃ(ə)n] *s.* 1. abreviere, prescurtare; 2. prescurtare a ontogenezei; ♦ ~ *of lower jaw bone ramus*

scurtare a unui ram mandibular; ~ *of mandibular ramus* scurtare a unui ram mandibular; **alveolar process** ~ *of mandible* scurtare a procesului alveolar mandibular;

alveolar process ~ *of maxilla* scurtare a procesului alveolar al maxilei; **dental** ~ scurtare a dinților; **jaw** ~ scurtare a maxilarului; **mandible body** ~ scurtare a corpului mandibulei; **maxillar body** ~ scurtare a corpului maxilei;

superior jaw bone ~ scurtare a corpului maxilei

ABC [ˌeɪbiːˈsiː] *I. s.* 1. alfabet, elemente de bază, rudimente; 2. abecedar; 3. mersul trenurilor; *II. adj.* atomic, biologic și chimic; ♦ **Braille's point** ~ *of*. abecedarul Braille

abdomen [ˈæbdəmən, əbˈdɔːmən] *s. anat. (abr. Abd, abd)* abdomen, burtă, *lat. Abdomen*; pântece, cavitate abdominală; **cavum abdominis**; cavitatea inferioară a trunchiului; ♦ ~ **obstipum abdomen** *obstipum*; deformație congenitală a abdomenului în urma contractării / scurtării mușchilor dreپți abdominali; **accordion** ~ abdomen "în acordeon"; **pseudotimpanie** (neurogenă), dilatare abdominală care apare și dispare în special în timpul anesteziei; **acute** ~ abdomen acut [chirurgical]; sindrom abdominal caracterizat prin semne locale (*durere, contractură musculară*) și semne generale (*tahicardie, temperatură ridicată, grețuri, vărsături etc.*) și care necesită o laparotomie imediată; **boat-shape(d)** ~ *vs.* **carinate abdomen**; **burst** ~ *vs.* **acute abdomen**; **carinate** ~ abdomen scafoid [navicular, "în corabie"], aspect excavat al abdomenului a cărui regiune centrală apare deprimată; **distended** ~ abdomen încordat; **frog** ~ abdomen de batracian; **frog-like** ~ *vs.* **frog abdomen**; **lower** ~ porțiunea inferioară a abdomenului; **navicular** ~ *vs.* **carinate abdomen**; **pendulous** ~ abdomen ptozat ["în desagă"], aspect particular al abdomenului datorat măririi și hipotoniei peretelui anterior; **protuberant** ~ abdomen balonat/protuberant; **retracted** ~ abdomen retractat; abdomen excavat; **sagging** ~ abdomen ptozat, "abdomen în desagă"; **scaphoid** ~ *vs.* **carinate abdomen**; **silent** ~ abdomen mort [silențios]; **surgical** ~ *vs.* **acute abdomen**; **swollen** ~ abdomen balonat [timpanic]; **tympanic** ~ abdomen balonat [timpanic]; **upper** ~ porțiunea superioară a abdomenului

abdominal [æbˈdɔːm(ə)] *adj. anat.* abdominal, ventral; referitor la abdomen; celiac

abdominalgia *s.* durere abdominală, abdominalgie, colică (intestinală), *pl.* colici, crampe; celialgie, celiodinie;

◆ *periodic* ~ abdominalgie periodică, peritonită benignă paroxistică; abdominalgie survenind în boala periodică

abdominocentesis *s.* abdominocenteză, puncție [paracenteză] abdominală, paracenteză a abdomenului

abdominoecythesis *s.* 1. sarcină abdominală; 2. sarcină abdominală secundară

abdominocystic *adj.* abdomino-vezical, abdominocistic, relativ la peritoneu și vezica urinară

abdominogenital *adj.* abdomino-genital, relativ la abdomen și organele genitale

abdominohysterectomy *s.* abdominohisterectomie, histerectomie transabdominală, îndepărtare a uterului prin peretele abdominal

abdominohysterotomy *s.* abdominohisterotomie, histerotomie transabdominală, operație cezariană, incizie a uterului prin peretele abdominal

abdominometry *s.* abdominometrie, măsurare a perimetrului abdominal

abdominopelvic *adj.* retroperitoneal

abdominopericardiostomy *s.* abdominopericardiostomie

abdominoperineal *adj.* abdomino-perineal, referitor la abdomen și perineu

abdominoposterior *adj.* abdominoposterior

abdominoscopy [æbˈdɒmɪˈnɒskəpi] *s.* abdominoscopie, laparoscopie, organoscopie, peritonoscopie, splanhnoscopie, ventroscopie, endoscopie a cavității abdominale; examinare endoscopică a organelor abdominale și a peritoneului

abdominoscrotal *adj.* abdominoscrotal, relativ la abdomen și scrot

abdominothoracic *adj.* abdomino-toracic, abdominotoracic, relativ la abdomen și torace

abdominous [æbˈdɒmɪnəs] *adj.* cu abdomen bombat [proeminent] sau ptozat [“în desagă”]

abdominouterotomy *s.* *vs.* **abdominohysterotomy**

abdominovaginal *adj.* abdominovaginal, relativ la abdomen și vagin

abdominovesimal *adj.* abdominovezical, relativ la abdomen și vezica urinară/biliară

to abduce [æbˈdjuːs] *v.* a abate, a îndepărta, a trage la o parte

abducens [æbˈdjuːs(ə)nt] *I. s.* 1. nervul abducens [oculomotor extern]; 2. mușchiul drept extern al ochiului; *II. adj.* abductor

abducent [æbˈdjuːs(ə)nt] *adj.* (*anat.*, *în expr.*) abductor, care face mișcarea de abducție (*despre un mușchi*)

to abduct [æbˈdʌkt, əb-] *v.* 1. *vs.* **abduce**; 2. a răpi o persoană, în special un copil sau o femeie făcând uz de forță sau șiretlic

abduction [æbˈdʌk(t)ʃ(ə)n, əb-] *s.* 1. *fiziol.* (*abr. abd*) abducție(un)e, mișcare de îndepărtare a unei extremități față de axul corpului; 2. răpire (*de ex. a unui copil*); ◆ **forced** ~ abducție forțată; **full** ~ *of extremity* abducție totală a extremității; **hip** ~ abducție a șoldului; **shoulder** ~ abducție a umărului; **wrist** ~ abducție a mâinii

abductor [æbˈdʌktə] *s.* mușchi abductor, abductor, mușchi care face mișcarea de abducție

abecedarian [ˌeɪbiː(ː)siː(ː)de(ə)rɪən] *adj.* 1. elementar, simplu; 2. începător; 3. alfabetic

abed [əˈbed] *adv.* culcat, în pat

abembryonic *adj.* opus regiunii în care se formează embrionul

abenteric *adj.* 1. extraintestinal; 2. parenteral

abepithymia *s.* 1. anorexie, inapetență; 2. dorință perversită; 3. paralizie a plexului celiac

aberrance, aberrancy [æˈbeɪrəns, əˈbe-] *s. biol.* anomalie, deviere de la tipul normal

aberrans *adj.* aberant, anormal

aberrant [æˈbeɪrənt, əˈbe-] *adj. biol.* 1. care deviază de la normal; care diferă de tipul normal; neobișnuit, anormal, aberant; denaturat; 2. denaturat, dereglat, tulburat, incorect (*de ex. despre percepție*); 3. relativ la canale, vase, nervi ce au un traseu neobișnuit

aberratio *s.*, *vs.* **aberration**; ◆ ~ *humorum* hemoragie vicarioasă (*dintr-un alt organ, ce substituie menstruația*); ~ *testis* prezența a testiculelor în afara zonei normale

aberration [ˌæbəˈreɪʃ(ə)n] *s.* 1. aberație, anomalie; deviere; eroare; 2. aberație, abatere de formă, structură și conținut, deviere [abatere] de la (tipul) normal; 3. alienație mintală, demență; anomalie mintală; obnubilare; ◆ ~ *from safe professional behavior* abatere de la o comportare profesională inofensivă; **chromatic** ~ aberație [anomalie] cromatică; cromatism; aberație optică datorată faptului că indicele de refracție variază în funcție de lungimea de undă; **chromatid** ~ aberație cromatidică; **chromosomal** ~ anomalie cromozomică [cromozomială], aberație cromozomială, schimbare structurală cromozomială, dislocație cromozomială, anomalie; modificare a numărului de cromozomi caracteristic speciei sau a structurii unuia din cromozomii unei celule sau unui organism; **dioptric** ~ aberație sferică [de sfericitate, dioptrică] a ochiului; refringență mai crescută spre periferie față de porțiunea centrală a unei lentile sferice convexe sau sistem optic, din care cauză imaginile apar lipsite de claritate; **distantial** ~ imagine neclară a unui obiect aflat la distanță; **homosomal** ~ restructurare în cadrul unui cromozom; **lateral** ~ aberație laterală; **lateral chromatic** ~ aberație cromatică laterală a ochiului; **longitudinal chromatic** ~ aberație cromatică longitudinală a ochiului; **mental** ~ *vs.* **aberration**; 3; **meridional** ~ aberație meridională a ochiului; **neoplastic** ~ transformare neoplazică (*de ex. a unui clon celular*); malignizare; **Newtonian** ~ anomalie cromatică; **presplit** ~ aberație cromozomială până la separarea cromozomilor; **radiation-induced** ~ aberație cromozomială postradianță [cromozomială postactivică], aberație cromozomială produsă de o radiație ionizantă; **radiation-induced chromosomal [chromosome]** ~ *s.* leziuni actinice cromozomiale, aberații cromozomiale radioinduse [induse prin radiație]; **sex chromosome** ~ aberație a cromozomilor sexuali; **spherical** ~ *vs.* **dioptric aberration**

aberrometer *s.* aberometru; instrument pentru măsurarea gradului aberației optice

abetalipoproteinemia *s.* acantocitoză, sindromul Bassen-Kornzweig, abetalipoproteinemie

abevacuation *s.* evacuare anormală; evacuare incompletă a unei colecții lichide

abeyance [əˈbeɪəns] *s.* încetare [suspendare] provizorie [temporară] (*a unei dureri, a funcției unui organ*)

abhorrence [əbˈ(h)ɒrəns] *s.* repulsie, silă, oroare, aversiune, dezgust; ură

abience *s.* năzuință de a se îndepărta de o sursă stimulatorie

ability [əˈbɪlɪti] *s.* 1. capacitate, competență; posibilități; 2. abilitate; îndemănare, iscusință, dexteritate, deprindere; 3. *pl.* talente, aptitudini; ◆ ~ *to combat infection*

capacitatea de a combate [lupta cu] o infecție; ~ *to conceive* capacitatea de a concepe; ~ *to recognise* capacitatea de a identifica; **adding** ~ capacitatea de a face operații (matematice) de adunare; **colonizing** ~ capacitate de colonizare (de a coloniza un țesut, organ, teritoriu); **colony-forming** ~ capacitatea [potențialul] unei celule de a forma colonii; **compensation** ~ *ies* capacități compensatorii (de ex. a cordului); **complement-fixing** ~ capacitate de a fixa complementul; **concentrating** ~ capacitate de concentrație a rinichilor; **discriminating** ~ capacitatea discriminatorie [de identificare] a sondei moleculare; **fecundating** ~ capacitate de fecundare; **flying** ~ dexteritate de zbor; **intellectual** ~ *ies* capacități intelectuale; **learning** ~ capacitate de studiere, aptitudine către studii; **man's** ~ capacități/aptitudini umane; **man's high monitoring** ~ capacitate [aptitudini] de operator superioară (a unei persoane); **man's poor monitoring** ~ capacitate [aptitudini] de operator inferioară [redușă] (a unei persoane); **perceptual** ~ capacitatea de a percepe, posibilitatea perceperii; **pumping** ~ capacitatea de pompare; **resolution** ~ putere rezolutivă; **static balance** ~ capacitate de menținere a echilibrului; **support** ~ capacitate de sprijin; **support** ~ *of extremity* capacitatea de sprijin a unei extremități; **test subject's** ~ *ies* capacitățile [aptitudinile] unei persoane testate; **thinking** ~ capacitatea de gândire; **unique** ~ capacitate unică [extraordinară]; **verbal** ~ *ies* capacitățile [aptitudinile] verbale; **working** ~ capacitate funcțională/de muncă

abiochemistry ['eɪ,baɪəʊ'kemɪstri] s. chimie anorganică

abiogenesis [ˌeɪbaɪə(v)'dʒenəʊsɪs] s. abiogeneză, generare pe cale biologică; originea substanței vii; apariția vieții; generație spontană, generație ambiguă, heterogeneză, arheobioză, arhiogeneză; teorie conform căreia viața poate să apară spontan din materie anorganică

abiogenetic [ˌeɪ'baɪə(v)'dʒɪ'netɪk], **abiogenous** *adj.* abiogenetic, referitor la abiogeneză

abiological *adj.* abiotic, ce nu se referă la biologie

abiology s. anorganologie, știința despre substanțe anorganice; anorganologie; studiul materiei anorganice

abionance s. letargie datorată unei infirmități

abionergy s. degenerare precoce; hipotrofie; absență a rezistenței

abiophysiology s. studiu despre procesele anorganice în organism

abiosis [ˌeɪbaɪ'əʊsɪs] s. 1. pierdere a capacității [forțelor] vitale, nonviabilitate, devitalizare, debilitate; 2. moarte, abioză, absență a vieții; 3. abiotrofie

abiotic [ˌeɪbaɪ'ɒtɪk] *adj. biol.* 1. abiotic, neviabil, inapt de viață, lipsit de viață; 2. devitalizat

abiotrophia [ˌeɪbaɪ'ɒtrəʃi] s., *vz.* **abiotrophy**

abiotrophic *adj.* abiotrofic, referitor la abiotrofie, care suferă de abiotrofie

abiotrophy [ˌeɪbaɪ'ɒtrəʃi] s. 1. abiotrofie, anomalie ascunsă [ocultă, latentă] a unui organ sau sistem; degenerescență primară; hipotrofie, atrepsie; scăderea vitalității unui organism, organ sau țesut secundară unor defecte ereditare de dezvoltare sau prin lipsa factorilor nutritivi; 2. pierdere treptată a forțelor [capacităților] vitale; ♦ **point-white retinal** ~ abiotrofie retiniană albă punctiformă; **retinal** ~ degenerescență tapeto-retiniană, abiotrofie retiniană

abirritant [æ'brɪrɪtənt] I. s. substanță care înlătură iritarea; II. *adj.* 1. calmant; 2. care micșorează excitabilitatea reflexă

to **abirritate** [æ'brɪrɪtɪt] v. a micșora [a atenua, a diminua, a reduce] iritația/excitabilitatea reflexă

abirritation s. abiritație, diminuare a iritației/excitabilității reflexe; înlăturarea iritației

abiuret *adj.* (cu) reacția biuretului negativă

abjunction s. *chir.* abjunctie

to **ablactate** [æb'læktɪt] v. a înțărca, a îndepărta de sân, a înceta alăptarea copilului

ablactation [ˌæblæk'teɪʃ(ə)n] s. 1. ablactație, încetarea secreției laptelui; 2. înțarcarea copilului; 3. încetarea alăptării, înțarcare

ablast s. *biol.* suprimare completă [totală] a funcției unui organ

ablastic *adj.* ablastic, care nu formează primordiu

ablastics s. ablastic

ablastin s. ablastină, anticorp care împiedică înmulțirea microorganismelor prin blocarea diviziunii celulare a acestora

ablastous [ə'b'læstəs] *adj.* ablastic, care nu formează primordiu

to **ablative** [ə'bleɪt] *vt.* a extirpa, a amputa; a extrage, a scoate, a îndepărta, a înlătura (pe cale chirurgicală); a exciza; a rezeca

ablation [ə'bleɪʃ(ə)n] s. *med.* extirpare, ablați(un)e, amputare, amputație; rezecție; separare, îndepărtare; ♦ ~ *of pylorus* pilorectomie; **cryosurgical** ~ ablație criochirurgicală; **lymphoid** ~ degenerescența țesutului limfoid; **pituitary** ~ distrucție a hipofizei

ablator [ə'bleɪtə] s. instrument pentru amputare

able ['eɪb(ə)l] *adj.* 1. capabil, îndemânat; 2. apt (*pentru*); ♦ ~ *for duty* apt pentru serviciul militar

able-bodied [ˌeɪb(ə)'bɒdɪd] *adj.* 1. apt pentru serviciul militar; 2. sănătos, teafăr

ablepharia, ablepharon, ablephary s. ablefalie: 1. absență congenitală (*parțială sau totală*) a pleoapelor și a fantei palpebrale; 2. absența cililor

ablepharous *adj.* fără pleoape

ablepsia [ə'blepsɪə] s. 1. ablepsie, cecitate, orbire; incapacitate de a vedea; 2. percepție scăzută; 3. pierderea incurabilă a vederii

ablent ['æblənt] I. s. dezinfectant; II. *adj.* de curățire; de purificare

ablution [ə'blu:ʃ(ə)n] s. abluție, spălare, îmbaiere prin duș, curățare, irigare; spălătură, irigație

ablutomania s. ablutomanie, preocupare morbidă de a spăla frecvent mâinile; tendință obsesivă de a se spăla fără încetare

abnerval *adj.* care merge de la nerv, care trece de la nerv la fibra musculară, extraneural

abnet s. bandaj circular

abneural *adj.* abdominal, abneural, îndepărtat de la partea dorsală [spinală]

abnormal [æb'nɔ:m(ə)n] *adj.* (*abr. abnm*) 1. anormal, aberant, atipic, defectiv, care nu corespunde normei; patologie; 2. cu deficiență mintală, defectiv; 3. *stat.* neprevăzut, anormal; deviat de la valoarea medie; 4. aberant, necorespunzător; greșit; 5. foarte mare, colosal, de o mărime neobișnuită

abnormality [ˌæbnɔ:'mælɪti] s. *med.* 1. stare anormală, anomalie, patologie, tulburare, dereglare, deviere [abatere] de la normal; defect; 2. malformație, abnormitate, monstruoșitate; ♦ ~ *in bleeding time* tulburări în timpul

de sângerare; ~ies în *serum lipids* devieri [tulburări] în concentrația lipizilor în serul sanguin; *arteriovenous* ~ fistulă arteriovenoasă; *cardiac* ~ies tulburări în activitatea cardiacă; *cognitive* ~ tulburări (ale capacităților) cognitive; *congenital* ~ anomalie [viciu] de dezvoltare, monstruoasă; *cytotoxic* ~ afectare a mecanismelor de citotoxicitate, defect citotoxic; *dental* ~ anomalie dentară [a dinților]; *distinctive* ~ anomalie caracteristică [tipică], tulburări caracteristice [tipice]; *electrocardiographic* ~ies schimbări (patologice) pe electrocardiogramă; *electrolyte* ~ies tulburări electrolitice; *hematologic(al)* ~ tulburări hematologice; *hypertension-related* ~ies tulburări hipertensive [hipertensive]; *interatrial conduction* ~ tulburări ale conductibilității interatriale; *left ventricular wall motion* ~ tulburări în mișcarea pereților ventriculului stâng; *mental* ~ies abateri [devieri] psihice; *occlusion* ~ mușcătură incorectă; *reversible* ~ies tulburări reversibile; *segmental wall motion* ~ tulburări segmentare în mișcarea pereților; *speech* ~ defect al vorbirii; *steroid* ~ tulburare a excreției de steroizi; *structural* ~ anomalie structurală; *thyroid function* ~ disfuncție a [perturbarea funcției] glandei tiroide

abnormity [æb'no:mti] s. malformație, abnormitate, anomalie; deviere de la forma, structura sau poziția normală

abocclusion s. *t. inv.* mușcătură deschisă

abode [ə'bo:d] s. domiciliu, locuință; sediu; ♦ ~ *of predilection* localizare preferabilă/preferențială

aboiement s. tuse lătrătoare; tuse sonoră, sacadată, uscată survenind în procesele patologice ale laringelui sau traheei; producere involuntară de sunete lătrătoare

ABO-incompatibility s. incompatibilitate după sistemul ABO

to abolish [ə'bo:liʃ] v. 1. a aboli, a anula, a desființa; 2. a lichida, a stârpi, a extermina; 3. a calma durerea

abolition [æbo'liʃ(ə)n] s. 1. abolitiune, abolire, desființare, suspendare, întrerupere; 2. înlăturare, lichidare; ♦ ~ *of function* pierderea unei funcții; ~ *of smallpox* lichidarea variolei

abomasitis s. inflamația celui de-al patrulea stomac al rumegătoarelor

abomasium, abomasum [æbo'meis(ə)m] s. cel de-al patrulea stomac al rumegătoarelor

A-bomb ['eɪbm] s. bombă atomică

abominable [ə'bmɪnəb(ə)l] *adj.* abominabil, respingător, dezgustător; oribil; îngrozitor

abomination [ə'bmɪ'neiʃ(ə)n] s. 1. aversiune, repulsie; 2. lucru dezgustător

aborad *adv.* din gură

aboral *adj.* aboral; originar din gură, care provine din gură

aboriginal [æbo'riʒ(ə)nəl] *I. adj.* autohton, original, băștinăș, indigen; *II. s.* aborigen; indigen; autohton

aborigines [æbo'riʒmi:(ə)] s. indigeni, autohtoni

abort [ə'bo:t] *I. s.* 1. avort; 2. arierație, întârziere în creștere sau dezvoltare; 3. jăgulare [cupare] timpurie a unei boli; *II. v.* a avorta, a pierde fătul prin avort

aborted [ə'bo:tɪd] *adj.* avortat

aborticide, abortient, abortifacient, abortigenic *adj.* (substanță) care provoacă avortul

abortion [ə'bo:(ə)n] s. (*abr. ab*) 1. avort; expulzarea din cavitatea uterină a produsului de concepție până în luna a VI-a inclusiv; 2. avorton, ființă născută înainte de termen; 3. stoparea evoluției unui proces sau a dezvoltării unui

organ; hipoplazie, dezvoltare incompletă, stare rudimentară a unui organ; ♦ ~ *in progress* avort incipient; ~ *of epidemic* încetare sau lichidare a epidemiei; *accidental* ~ avort spontan [accidental]; expulzare a produsului de concepție prin diverse cauze (*traumatice, toxice etc.*); *afebrile* ~ avort afebril; *ampullar* ~ avort tubar [ampular]; *artificial* ~ avort provocat [artificial, intenționat]; avort realizat voluntar în scop terapeutic sau delictual; *attempted* ~ avort incomplet/reținut; *back-street* ~ avort criminal [delictual, ilegal]; *bovine contagious [infectious]* ~ avort infecțios [contagios] al vitelor [bovinelor], bruceloză bovină, boala Bang; *cervical* ~ avort cervical; stagnarea în col a oului eliminat din cavitatea uterină; *clonal* ~ deleție a unui clon (*în prezența celulelor B imature*); *complete* ~ avort complet [efectuat]; *complicated* ~ avort complicat; *contagious* ~ avort contagios, molipsitor; *contagious bovine* ~ avort contagios la vaci; *contagious equine* ~ infecție contagioasă la cai; *criminal* ~ avort criminal [delictual, ilegal], întreruperea artificială a sarcinii în afara prevederilor legale; *early* ~ avort precoce; *endocrine* ~ avort endocrin [hormonal]; avort consecutiv disfuncției placentei în urma anomaliilor de excreție urinară a steroizilor sexuali; *epizootic* ~ bruceloză, febră undulantă, febră remitentă simplă, febră tifomalarică; *fabricated* ~ avort simulat [fabricat] (*în mod criminal*), simulare criminală a unui avort; *fetal* ~ avort după luna a IV-a de graviditate; *gemellary* ~ avort gemelar; avort în cursul unei sarcini gemelare; *habitual* ~ avort habitual, avort spontan repetat; avort care se repetă, având o etiologie unică sau multiplă; *idiopathic* ~ avort idiopatic; *illegal* ~ avort criminal [ilegal, delictual]; *imminent* ~ avort iminent/incipient; *immunological* ~ avort imunologic; *incipient* ~ avort incipient; *incomplete* ~ avort incomplet; *induced* ~ avort artificial [provocat], întreruperea artificială a sarcinii; *inevitable* ~ avort incipient; avort iminent; *infected* ~ avort infectat; *infectious* ~ avort infecțios [contagios]; *infectious* ~ *of cattle* avort infecțios [contagios] al vitelor [bovinelor], bruceloză bovină, boala Bang; *justifiable* ~ avort justificat [legal, terapeutic, conform unor indicații medicale]; *late* ~ avort tardiv; *legal* ~ *vz.* *justifiable abortion*; *leukemic* ~ avort leucemic; *missed* ~ avort incomplet/reținut; *natural* ~ avort spontan [accidental, natural]; *ovular* ~ avort precoce, avort în primele trei săptămâni după concepție; *pretended* ~ avort simulat [fabricat] (*în mod criminal*), simulare criminală a unui avort; *protracted* ~ avort prelungit; *recurrent* ~ *vz.* *habitual abortion*; *septic* ~ avort septic; *spontaneous* ~ (*abr. SAB*) avort spontan [involuntar, accidental], expulzare involuntară a produsului de concepție; *therapeutic* ~ (*abr. Tab*) avort terapeutic; goliere terapeutică a cavității uterine de produsul de concepție, determinată de o indicație medicală; *threatened* ~ avort iminent; *traumatic* ~ avort traumatic; *tubal* ~ 1. avort tubar; expulzarea produsului de concepție greșit în trompă; 2. avort tuboabdominal; expulzarea în cavitatea abdominală a unei sarcini anormal greșită în trompă

abortionist [ə'bo:(ə)nɪst] s. 1. avortor; persoană (*medic, felcer sau vraci*) care practică avorturi criminale; 2. (*dezaprobat*) adept [susținător] al legalizării avorturilor; ♦ *criminal* ~ *vz.* *abortionist*, 1.

abortive [ə'bo:tɪv] *adj. med., biol.* 1. prematur, timpuriu, înainte de termen (*despre naștere*); 2. care provoacă avortul; 3. abortiv, care stopează rapid evoluția bolii (*de*

ex. despre o metodă de tratament); 4. rudimentar; imatur

abortus *s.* (*pl. abortuses, abr. ab*) avorton, făt avortat

anouchement *s.* anastomoză între un vas sanguin mic și unul mare; unire, vărsare, confluență, anastomoză; stabilirea pe cale chirurgicală a unei comunicații între două organe cavitare

aboulia [eɪ'bu:lɪə] *s.* med. abulie, abulomanie; pierdere sau slăbire a voinței; lipsă patologică de voință

aboullic *adj.* (persoană) care suferă de abulie

about [ə'baʊt] *adv.* circa, aproximativ, în jur de..., *lat. circa, abr. cca, ca*

above-ground [ə,bʌv'graʊnd] *adj.* 1. *colocv.* viu, în viață; 2. de pe suprafața pământului; de pe sol; deasupra pământului; suprateran; 3. *bot.* aerian; 4. *amer.* deschis, direct, fățș, sincer; cinstit, franc; ♦ *~ structure* construcție terestră; *he is still ~* încă e viu, mai respiră [sufală], încă nu e în momânt

above-water [ə'bv,wɔ:tə] *adj.* deasupra apei

abrachia(tism) *s.* abrahie, acheirie, absență congenitală a brațelor

abrachial *adj.* abrahial, fără mâini, (făt) atins de abrahie

abrachiocephalia *s.* abrahiocefalie, acefalobrahie; absență congenitală a brațelor și a capului

abrachiocephalus *s.* abrahiocefal, *lat. acephalobrachius*; monstru cu abrahiocefalie

to abraide [ə'breɪd] *v.* 1. *ginec.* a chiureta, a racla; 2. a realiza o excoriație; a decola; a tăia/ a rupe (*de pe*); 3. a șterge; a eroda; 4. a roade; 5. a curăți o suprafață prin sablare (*cu mașină [aparăt] de sablat*)

abrasio *s.* *dentis lat., stom., vz. dental abrasion*

abrasion [ə'breɪʒ(ə)n] *s.* abraziune: 1. excoriație; fisură, eroziune, zgârietură; dermatită traumatică; 2. raclare, chiuretare; chiuretaj, raclaj (*în ginecologie*); răzuirea cu chiureta a pereților din interiorul unei cavități; 3. curățire, purificare, asanare; 4. abraziune a dinților; 5. *tehn., med.* acțiune de roadere prin frecare; ♦ *~ of epicardium* scarificare a epicardului pentru formarea aderențelor; *dental* ~ abraziune dentară [a dinților], *lat. abrasio dentis*; fenomen de șlefuire a suprafețelor și marginilor dinților antagoniști prin articulare interdentară și masticatie; *gingival* ~ eroziune gingivală; *pathologic* ~ *stom.* abraziune patologică; *physiologic(al)* ~ *stom.* abraziune fiziologică; *surgical* ~ dermabraziune, abraziune demnică

abrasive [ə'breɪsɪv] *abraziv: I. adj.* 1. care roade prin frecare; 2. care provoacă excoriații; *II. s.* material abraziv; substanță dură folosită pentru curățirea și netezirea suprafețelor ruogoase ale pieselor sau pentru înăsprirea suprafețelor netede

abrasor *s.* răzușă; decolorator; chiureta

abreaction [æ'brɪ'ækʃ(ə)n] *s. psihol.* abreacție, reacție; reacționare [descărcare] afectivă; descărcare emoțională prin care subiectul se eliberează de o experiență traumatizantă refulată

abridg(e)ment [ə'brɪdʒmənt] *s.* expunere succintă [laconică]; prezentare sumară; rezumat; conspect

abrin *s.* abrina, lectină extrasă din semințe de *Abrus precatorius* care aglutinează eritrocitele

abroach [ə'braʊtʃ] *adj., adv.* 1. deschis, desfăcut, destupat; 2. în mișcare; în (stare de) excitație

abrogation [æ'brəʊ'geɪʃ(ə)n] *s.* abrogare, anulare; desființare; ♦ *~ of tolerance* abrogare [suprimare, neutralizare] a toleranței

abrosia *s.* 1. inaniție, foame; 2. înfometare, flămânzire; 3. post; 4. cașexie; 5. epuizare, extenuare, istovire

abrosuppression *s.* abrosupresiune, fenomen similar contrasupresiei, descris de De-Kryfe

abrupt [ə'brʌpt] *adj.* 1. brusc, neașteptat; inopinat; subit; 2. abrupt, răpos, prăpăstios; 3. brutal; 4. intermitent; saltator; recurent; care se reproduce la anumite intervale; ♦ *the road is full of ~ turns* drumul e plin de cotituri abrupte

abruptio *s.* *placentae* desprindere precoce a unei placentae normal inserate

abruption [ə'brʌpʃ(ə)n] *s.* eliminare, desprindere, detașare, descuamare, smulgere, rupere, ruptură; amputare; expulzare; fiziune; decolare, dezlipire, întrerupere

absces ['æbsəs] *s.* abces, colecție purulentă, focar purulent; bubă; ♦ *abdominal wall* ~ abces al peretelui abdominal; *actinomyotic* ~ abces actinomicotic; *acute* ~ abces acut, abces însoțit de semne inflamatorii; *acute anal* ~ abces anal acut, paraproctită acută; *acute retropharyngeal* ~ abces retrofaringian acut; *alveolar* ~ *stom.* abces alveolar, abces situat într-o alveolă dentară, *lat. abscessus alveolaris*; abces gingival; periostită odontogenă acută, parulis; *amebian [amebic]* ~ abces amibian, abces dizenteric, abces solitar, abces tropical; colecție purulentă provocată de propagarea metastatică a amibe; *amebian brain* ~ abces cerebral amibian; *amebian lung* ~ abces pulmonar amibian; *anaerobic* ~ abces anaerob; *anorectal* ~ abces perirectal [anorectal], abces situat în porțiunea anală a rectului; *apical* ~ 1. abces apical [periapical, parahilar], abces situat la apexul unui organ; 2. *stom.* abces (peri)apical [periradicular]; *apostem(a)* ~ abces, colecție purulentă, focar purulent; abces apostem(al); *appendiceal [appendicular]* ~ abces apendicular, formă evolutivă a apendicitei acute; *arthrifluent* ~ abces artirifluent; abces osifluent produs într-o articulație; abces care apare la nivelul unei leziuni articulare tuberculoase; *aseptic* ~ abces aseptice [steril]; *aspiration* ~ abces pulmonar de/ prin aspirație; *atheromatous* ~ abces ateromatous (*a peretelui unui vas sanguin*), zonă de ramolisment a peretelui unui vas sanguin arterioscleros; *Bartholin's* ~ abces (al glandei) Bartholin, abces gonoreic format în glanda Bartholin; *Bezold's* ~ abcesul Bezold, mastoidita Bezold, abces amplasat în adâncimea gâtului, asociat cu supurația mastoidiană; *bicameral* ~ abces bicameral [bilocular, "în buton de cămașă", "în desagă"]; abces format de două cavități care comunică printr-un orificiu strâmt; *bile* ~ abces biliar; *blind* ~ abces neurpt; granulom dentar; *bone* ~ osteomieliță, panosteită; periostită supurantă, abces osos; *brain* ~ abces cerebral; abces localizat al creierului; *Brodie's* ~ abcesul Brodie, osteită corticală circumscrisă; focar circumscriș de osteomieliță, abces osos (*frequent în capul tibiei*); *bronchiogenic* ~ abces bronșiogen [brnhođen]; *buccal* ~ abces al obrazului; *bursal* ~ bursită supurantă, abces bursal, abces al capsulei articulare; *canalicular* ~ abces canalicular, abces galactoforic, galactoforiță supurată; abces al glandei mamare, erupt în lumenul canalelor galactofore; *candidal* ~ abces candidozic; *cardiopathic brain* ~ abces cerebral cardiopatic; *caseous* ~ abces cazeos, necroză cazeoasă, abces rece tuberculos, plin cu substanță cazeoasă semilichidă; *cerebellar* ~ abces cerebrelar, abces cerebelos; abces dezvoltat în creierul mic; *cerebral* ~ abces cerebral; abces